

na Boże działanie. Trzeba to przeżyć samemu; trzeba spróbować. Mistycy chrześcijańscy z wielkim trudem, posiłkując się różnymi metaforami, próbują coś o tych przeżyciach-doświadczeniach opowiedzieć.

*

Afektywne poznanie Boga jest cennym sposobem poznania. Związane jest z naturalną dynamiką bytu ludzkiego. Dostępne jest dla wszystkich, którzy wchodzą na drogę wiary – także dla tych, którzy nie przebadali *praeambula fidei*. Wszyscy, niezależnie od przeróżnych prób, pokus zwątpienia, różnych „nocy”, mogą osiągnąć pewność intelektu i bezpieczeństwo afektywności. Mogą też niejako „instynktownie”, nie na zasadzie intelektualnych poszukiwań, ale na zasadzie konnaturalności z tym, co Boże, dokonywać właściwych osądów różnych spraw, także tego, co powinni uczynić. Afektywne poznanie Boga dostarcza również czegoś, czego poznanie teoretyczne, nawet wiara w objawienie, dać nie może – mianowicie tego, co właśnie niewyrażalne, a jedynie doświadczone.

BIBLIOGRAFIA

- Johnston W.: *Mystical Theology. The Science of Love*, wyd. 5, Maryknoll, New York: Orbis Books 2004.
- Maritain J.: *On Knowledge through Connaturality*, „The Review of Metaphysics” 1951, vol. IV, 4 June, s. 473-481.
- *The Degrees of Knowledge*. Przekład z 4 wyd. franc. pod kier. G. B. Phelana, wyd. 3, Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame Press 2002.
- Ratzinger J.: *Wiara – prawda – tolerancja. Chrześcijaństwo a religie świata*, przeł. R. Zajackowski, Kielce: Wyd. „Jedność” 2004.
- Św. Tomasz z Akwinu: *Komentarz do Ewangelii Jana*, przeł. T. Bartoś, Kęty: Wyd. „Antyk” 2002.

THE AFFECTIVE KNOWLEDGE OF GOD

Summary

The affective knowledge of God is this kind of knowledge that follows human affection. This knowledge comes about on two levels: on the natural human inclination to God and on the religious level of man's orientation towards God.

What is the nature of the affective knowledge of God? What does the passage of *ex affectu circa divina in intellectum* consist in?

It seems that there are three matters:

- firstly, since there is a natural inclination towards God in man (*desiderium naturale vivendi Deum*), man will be “restless” as long as he does not recognise or find God,
- secondly, who loves God gains a new and more profound knowledge of Divine matters through con-naturalness and inclination,
- thirdly, as a result of meeting with God and unification with Him, man experiences certain subjective states that cannot be expressed in words.

Translated by Jan Klos

Słowa kluczowe: epistemologia przekonań religijnych, afektywne poznanie Boga, poznanie Boga przez miłość.

Key words: epistemology of religious beliefs, affective knowledge of God, knowing God through love.

Information about Author: Rev. Prof. Dr PIOTR MOSKAL – Chair of Philosophy of Religion, Faculty of Philosophy, The John Paul II Catholic University of Lublin; address for correspondence: Al. Raławickie 14, PL 20-950 Lublin; e-mail: moskalpj@kul.lublin.pl